

CRNA GORA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

PREDLOG OSNOVE

**ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE UGOVORA O
PRIJATELJSTVU I SARADNJI IZMEĐU CRNE GORE I UKRAJINE**

Podgorica, 09. jul 2024. godine

I UVOD

Ambasada Ukrajine u Crnoj Gori dostavila je 18. jula 2023. godine, sa iniciranim predlogom za potpisivanje ugovora o prijateljstvu i saradnji između Crne Gore i Ukrajine, u cilju jačanja međudržavne saradnje, odnosno unaprjeđenja odnosa u oblastima od obostranog interesa.

U skladu sa iskazanom spremnošću za zaključivanje bilateralnog ugovora, koji bi bio potpisan tokom prve buduće zvanične posjete crnogorskih zvaničnika Kijevu, Ministarstvo vanjskih poslova je pripremlilo Predlog osnove za vođenje pregovora i zaključivanje ugovora o prijateljstvu i saradnji između Crne Gore i Ukrajine.

II USTAVNI OSNOV

Osnov za zaključivanje ugovora između Crne Gore i Ukrajine o prijateljstvu i saradnji sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora na principima i pravilima međunarodnog prava, saraduje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100, stava 1, tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

III OCJENA BILATERALNIH ODNOSA

Sveukupni odnosi između Crne Gore i Ukrajine se mogu ocijeniti kao vrlo dobri i prijateljski, uz sadržajan politički dijalog, neopterećeni otvorenim pitanjima što nas podstiče da unaprjeđujemo interakciju kroz brojne inicijative.

Crna Gora je zauzela jasnu poziciju prema svim akcijama Rusije koje, od prvih nestabilnosti 2014. godine do eskaliranja napada i početka vojne agresije 24. februara 2022. godine, na bilo koji način, zadiru u pitanje teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine. Crna Gora je, time, kao odgovorna članica međunarodne zajednice, kroz razne formate međunarodnog udruživanja, doprinijela koordinisanoj i solidarnoj akciji svih međunarodnih partnera u opštoj osudi dosadašnjih nelegitimnih akcija Rusije prema ovoj zemlji, kroz brojne podrške, glasanjem i kosponsorisanjem više rezolucija u GS UN.

Crna Gora osuđuje rusku agresiju protiv Ukrajine i pridružuje se pozivima Rusiji da odmah prestane s vojnim napadima i da povuče svoje snage, ponavljajući čvrstu podršku očuvanju nezavisnosti, teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine, u njenim međunarodno priznatim granicama. Crna Gora preduzima mjere, zajedno sa svojim EU i NATO partnerima, čime nastavlja svoju politiku stoprocentne usaglašenosti sa politikom EU.

Sveukupna vojna, finansijska i humanitarna pomoć koju je Crna Gora uputila Ukrajini od početka rata, kreće se na nivou od 11% državnog odbrambenog budžeta. Crna Gora će nastaviti da podržava pravo Ukrajine i njenog naroda na samoodbranu i odabir spoljnopolitičkog opredjeljenja, uključujući i pitanja bezbjednosnih aranžmana kojima želi da pripada. Shodno tome, čvrsto je posvećena da nastavi da, u koordinaciji sa međunarodnim partnerima, doprinosi oporavku države i njenih građana kroz razne vidove pomoći i podrške, a imajući u vidu značaj borbe zemlje u odbrani vrijednosti i principa međunarodnog poretka, koje i Crna Gora baštini.

IV RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE ZAKLJUČENJE UGOVORA

Crna Gora je odučna da svoju opredijeljenost za unaprjeđenje sveukupnih odnosa sa Ukrajinom usmjeri ka konkretnim projektima u domenu bilateralne saradnje. S tim u vezi, predloženi ugovor će predstavljati dobru osnovu za dodatno osnaživanje i produbljivanje tradicionalno prijateljskih veza dviju država, koje dijele i zajedničke vanjskopolitičke aspiracije – članstvo u EU.

Ugovorom je predviđeno da, u skladu sa važećim propisima i međunarodnim ugovorima, Crna Gora i Ukrajina unaprijede saradnju u brojnim oblastima od zajedničkog interesa poput odbrane, ekonomije, pravde, turizma, održivog razvoja, poljoprivrede, kulture, nauke i civilnog sektora.

V OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI

Ugovor o prijateljstvu i saradnji između Crne Gore i Ukrajine sadrži pravni okvir za različite vidove saradnje. Predviđen je zajednički doprinos u ostvarivanju spoljnopolitičkih ciljeva dviju država - članstvo Crne Gore u EU i članstvo Ukrajine u EU i NATO. U tom kontekstu, Zajednička izjava o evropskoj perspektivi iz juna 2022. godine i Zajednička deklaracija o evroatlantskoj perspektivi Ukrajine iz decembra 2022. godine, predstavljaju snažnu osnovu za dalji razvoj saradnje po ovim pitanjima.

Budući da navedeni ugovor o prijateljstvu i saradnji predstavlja krovni okvir saradnje dviju država, svi resori se obavezuju da, tokom procesa pregovora sa ukrajinskom stranom, prepoznaju potencijalne konkretne vidove saradnje, od uzajamnog značaja.

Zajedno sa Predlogom osnove za vođenje pregovora i zaključivanje ugovora, Ministarstvo vanjskih poslova prilaže mišljenja svih resornih ministarstava čija je nadležnost i buduća saradnja sa ukrajinskim partnerima, tretirana predmetnim ugovorom.

Nacrt ugovora se prilaže na crnogorskom i engleskom jeziku.

VI PROCJENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE UGOVORA

Za izvršavanje ugovora o saradnji i prijateljstvu između Crne Gore i Ukrajine nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

VII POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Zaključivanje ugovora između Crne Gore i Ukrajine o prijateljstvu i saradnji ne zahtijeva izmjene i dopune važećih propisa.

VIII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE I TROŠKOVI PREGOVORA

Ugovor će biti usaglašen diplomatskim putem o čemu će se starati Ministarstvo vanjskih poslova.

**Treaty
on friendship and cooperation between Ukraine and Montenegro**

Ukraine and Montenegro, hereinafter referred to as "the Contracting Parties",

Taking into account the existence of traditionally friendly relations between the peoples of the two States;

Confirming the commitments of Ukraine and Montenegro to the principles of sovereign equality and mutual respect for each other's sovereignty, independence and territorial integrity within their internationally recognized borders;

Being guided by the purposes and principles of the United Nations Charter, the 1975 Helsinki Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and norms and principles of international law;

Wishing to contribute to the development of Europe in which principles of democracy and rule of law, human rights and fundamental freedoms are respected, including rights of national minorities;

Being committed to developing a climate conducive to steady growth of economic relations between the two States, and above all for the further development of trade and investments between them;

Wishing to broaden and deepen relations between the people of Ukraine and Montenegro;

Wishing to render active political dialogue and cooperation between the two States at all levels and in all spheres of mutual interest including through creation of a respective bilateral legal base;

Taking into account the contribution of Ukraine and Montenegro to the security and reaffirming the commitments of the two States to ensure further progress in Ukraine's integration into the European Union and the North Atlantic Treaty Organization and Montenegro's integration into the European Union;

Condemning the unilateral threat or use of force in international relations against the territorial integrity or political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the United Nations Charter, which undermines the foundations of the rules-based international order;

Wishing to cooperate to establish lasting peace, stability and economic development in Europe;

Reaffirming the Contracting Parties' inalienable and inherent right to individual or collective self-defence in accordance with the United Nations Charter and to choose their security arrangements to this end and allies;

Desiring to make further contribution to strengthening the security for all, based on the norms and principles of international law, and to this end to make use of existing mechanisms of multilateral cooperation, in particular within the framework of

the UN, OSCE, Council of Europe, CEI and other international organizations and institutions of which the Contracting Parties are members;

Aspiring to establish the relations of friendship, partnership and alliance between Ukraine and Montenegro,

Have agreed as follows:

Article 1

1. The Contracting Parties shall establish their relations on principles of peace, friendship, cooperation and partnership.

2. The Contracting Parties, as two friendly nations, shall develop their bilateral relations based on the principles of sovereign equality, inviolability of borders, territorial integrity, and peaceful settlement of disputes, non-interference in internal affairs, respect for human rights and fundamental freedoms and mutually beneficial co-operation as well as other generally recognised principles and norms of international law.

3. The Contracting Parties shall never resort in their bilateral relation to the threat or use of force against each other or act in any other manner inconsistent with this principle.

4. The Contracting Parties shall settle disputes between them, if they come into being, amicably and exclusively by peaceful means in accordance with the United Nations Charter, principles of the OSCE and international law.

Article 2

1. The Contracting Parties shall conduct regular political dialogue at the level of Heads of State, Heads of Government, governmental and expert levels on bilateral, regional and international issues of mutual interest. Such political dialogue shall take the forms of high-level meetings and visits.

2. The bilateral political consultations shall be held, as a rule, once a year between representatives of the Ministry of Foreign Affairs of the Contracting Parties, who are responsible for monitoring the implementation of this Treaty.

3. The Contracting Parties shall develop and deepen cooperation between their governmental bodies, agencies and institutions at all levels.

4. The Contracting Parties shall encourage the development of inter-parliamentary relations, interaction and co-operation between bodies of local and regional authorities and self-government, as well as communication and cooperation between representatives of the civil sector.

Article 3

1. The Contracting Parties shall promote strengthening security and cooperation in Europe.

2. The Contracting Parties shall develop cooperation in the field of defence. Ukraine and Montenegro shall develop military contacts and exchanges.

3. The Contracting Parties shall cooperate and coordinate their positions within the international organizations, which they are members of.

Article 4

The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in all spheres of mutual interest, and in particular in the spheres of economy and trade,

economic development, facilitation to business, mobility of workforce and capital investments, tourism services, spatial planning, housing development and land management, transport infrastructure, information technology, innovations and digitalization.

Article 5

The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation and facilitate the creation of most favourable conditions for transportation and transit of passengers and goods by sea, air, railway and road traffic.

Article 6

1. The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in the areas of agriculture, forestry, fisheries and environmental protection.

2. The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in the spheres of efficient use of natural resources, seismology, environmental protection, the prevention of natural and manmade disasters, accidents and mitigation of their consequences, facilitating actions in these spheres and striving to create a comprehensive international system of environmental safety.

Article 7

The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in the field of public health, social and humanitarian spheres.

Article 8

1. The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in the sphere of research activities and use of achievements for science, engineering, technology and space exploration.

2. The Contracting Parties shall facilitate close relations on a long-term basis between their national academies and research centres, along with the implementation of joint programs, exchange of specialists, scientists, researchers, interns and trainees.

3. The Contracting Parties shall cooperate bilaterally and through international organizations in the protection of intellectual property rights.

Article 9

The Contracting Parties shall develop and strengthen mutual cooperation in the spheres of culture, arts, education, youth policy, civic identity, sports and shall facilitate free exchange of people and information in this regard.

Article 10

1. The Contracting Parties shall cooperate in the spheres of justice and law enforcement, as well as in areas of mutual legal assistance in civil, commercial and criminal matters.

2. The Contracting Parties shall develop and strengthen cooperation and exchange of experience and information in the sphere of fight against organized crime and international terrorism, illegal migration and border crossing, illegal circulation of drugs, cultural valuables, smuggling and tax evasion.

Article 11

The Contracting Parties will work on the further development of the bilateral legal and treaty basis.

Article 12

1. The Contracting Parties shall develop enhanced bilateral cooperation and relations of alliance in the sphere of security and defence, while reaffirming their inalienable and inherent right to choose freely their own security arrangements and allies.

2. The Contracting Parties shall conduct regular consultations on security and defence matters and facilitate cooperation in the area of military-technical and military cooperation, military training and education.

Article 13

The Contracting Parties shall strengthen their cooperation in the process of accession of Ukraine and Montenegro to the European Union and process of accession of Ukraine to the North Atlantic Treaty Organization through mutual consultations and exchange of experience and information.

The Contracting Parties shall support each other in this endeavour.

Article 14

1. This Treaty shall be concluded for an indefinite period.

2. This Treaty shall enter into force on the day of receipt of the last written notification in which the Contracting Parties inform each other, by diplomatic means, of the fulfilment of the internal procedures necessary for the entry into force of this Treaty.

3. The Contracting Parties may amend this Treaty at any time. Such amendments shall take the form of a protocol forming an integral part of this Treaty and shall enter into force in accordance with paragraph 2 of this Article.

4. The Contracting Parties may terminate this Treaty at any time.

In that case, this Treaty shall remain in force for a period of six (6) months after the date of receipt of written notification by one of the Contracting Parties of its intention to terminate this Treaty.

Done in _____ on _____ 20__ in two originals, each in Ukrainian, Montenegrin and English languages, all texts being equally authentic.

In case of divergences in the interpretation or implementation of this Treaty, the English text shall prevail.

For Ukraine

For Montenegro

Ugovor

o prijateljstvu i saradnji između Ukrajine i Crne Gore

Ukrajina i Crna Gora, u daljem tekstu „ugovorne strane,,

Uzimajući u obzir postojanje tradicionalno prijateljskih odnosa između naroda dviju država;

Potvrđujući privrženost Ukrajine i Crne Gore principima suverene jednakosti i međusobnog poštovanja suvereniteta, nezavisnosti i teritorijalnog integriteta u okviru njihovih međunarodno priznatih granica;

Rukovođene ciljevima i principima Povelje Ujedinjenih nacija, Završnim aktom Helsinške konferencije o bezbjednosti i saradnji u Evropi iz 1975, i normama i principima međunarodnog prava;

Željeći da doprinesu stvaranju i razvoju Evrope u kojima se principi demokratije i vladavine prava, ljudskih prava i osnovnih sloboda poštuju, uključujući i prava nacionalnih manjina;

Posvećene stvaranju uslova koji vode ka stabilnom unaprijeđenju ekonomskih odnosa između dviju država, a prije svega daljem razvoju trgovine i investicija između njih;

Željeći da prošire i prodube odnose i veze između naroda Ukrajine i Crne Gore;

Željeći da se dodatno unaprijedi aktivan politički dijalog i saradnja između dvije države na svim nivoima i u svim sferama od zajedničkog interesa, uključujući dalji razvoj bilateralne ugovorno pravne osnove;

Uzimajući u obzir doprinos Ukrajine i Crne Gore globalnoj bezbjednosti i potvrđujući namjeru dviju država da osiguraju dalji napredak Ukrajine u procesu integracije u Evropsku uniju i Sjevernoatlantski savez i integraciju Crne Gore u Evropsku uniju;

Osuđujući jednostranu prijetnju ili upotrebu sile u međunarodnim odnosima protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti bilo koje države ili na bilo koji drugi način koji nije u saglasnosti sa Poveljom Ujedinjenih nacija, koji podriva temelje međunarodnog pravnog poretka;

Željeći da sarađuju u uspostavljanju trajnog mira, stabilnosti i ekonomskog razvoja u Evropi;

Potvrđujući neotuđivo i inherentno pravo Ugovornih strana na individualnu ili kolektivnu samoodbranu u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija i pravo da biraju svoje bezbjednosne aranžmane u tom cilju i saveznike;

U želji da daju dalji doprinos jačanju bezbjednosti za sve, bazirane na normama i principima međunarodnog prava i, u tom cilju, koriste postojeće mehanizme multilateralne saradnje, posebno u okvirima UN, OEBS-a, SE, CEI i drugih međunarodnih i regionalnih organizacija, i institucija u kojima su ugovorne strane članice;

Težeći uspostavljanju odnosa prijateljstva, partnerstva i savezništva između Ukrajine i Crne Gore,

Dogovorile su se o sljedećem:

Član 1

1. Ugovorne strane će razvijati svoje odnose na principima mira, prijateljstva, saradnje i partnerstva.

2. Ugovorne strane, kao dvije prijateljske države, će razvijati bilateralne odnose na principima suverene jednakosti, nepovrjedivosti granica, teritorijalnog integriteta i mirnog rješavanja sporova, nemiješanja u unutrašnje poslove, poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i uzajamno korisne saradnje kao i drugih opštepriznatih načela međunarodnog prava.

3. Ugovorne strane nikada neće, u njihovim bilateralnim odnosima, pribjeći prijetnji ili upotrebi sile jedna protiv druge ili djelovati na bilo koji drugi način koji je u suprotnosti sa ovim principima.

4. Ugovorne strane će nastale međusobne sporove rješavati sporazumno i isključivo mirnim putem u skladu sa Poveljom UN-a, principima OEBS-a i međunarodnim pravom.

Član 2

1. Ugovorne strane će održavati redovan politički dijalog na nivou šefova država, predsjednika vlada, na vladinom i ekspertskom nivou o bilateralnim, regionalnim i multilateralnim pitanjima od obostranog interesa. Takav politički dijalog trebao bi se odvijati u obliku sastanaka i posjeta na visokom nivou.

2. Bilaterale političke konsultacije će se održavati, po pravilu, jednom godišnje između predstavnika ministarstava vanjskih poslova Ugovornih strana, koje su odgovorne za praćanje sprovođenja ovog Ugovora.

3. Ugovorne strane će razvijati i produbiti saradnju između vladinih tijela, agencija i institucija na svim nivoima.

4. Ugovorne strane će ohrabrivati međuparlamentarnu saradnju, interakciju i saradnju između organa lokalne i regionalne vlasti i samouprave, kao i komunikaciju i saradnju između predstavnika civilnog sektora.

Član 3

1. Ugovorne strane će promovisati jačanje bezbjednosti i saradnje Evropi.

2. Ugovorne strane će razvijati saradnju u oblasti odbrane. Ukrajina i Crna Gora će razvijati vojne kontakte i razmjenjivati ih.

3. Ugovorne strane će sarađivati i koordinirati njihove pozicije u okviru međunarodnih organizacija čije su članice.

Član 4

Ugovorne strane će razvijati i jačati saradnju u oblastima od obostranog interesa, posebno u sferama ekonomije i trgovine, ekonomskog razvoja, olakšavanja poslovanja, mobilnosti radne snage i kapitalnih ulaganja, turističkih usluga, prostornog planiranja, razvoja stanovanja i upravljanja zemljištem, saobraćajne infrastrukture, informacione tehnologije, inovacija i digitalizacije.

Član 5

Ugovorne strane će razvijati i jačati obostranu saradnju i omogućiti stvaranje najpovoljnijih uslova za prevoz i tranzit putnika i robe u pomorskom, vazdušnom, željezničkom i drumskom saobraćaju.

Član 6

1. Ugovorne strane će razvijati i jačati obostranu saradnju u oblastima poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i zaštite prirode.

2. Ugovorne strane će razvijati i jačati obostranu saradnju u oblastima efikasnog korišćenja prirodnih resursa, seizmologije, zaštite životne sredine, sprječavanja prirodnih i katastrofa koje je izazvao čovjek, nesreća i ublažavanja njihovih posljedica, olakšavajući djelovanje u ovim oblastima i nastojeći da se stvori sveobuhvatan međunarodni sistem zaštite životne sredine.

Član 7

Ugovorne strane će razvijati i jačati saradnju u oblasti javnog zdravlja, socijalne i humanitarne sfere.

Član 8

1. Ugovorne strane će razvijati i jačati saradnju u sferi istraživačkih aktivnosti i korišćenja dostignuća za nauku, inženjering, tehnologiju i istraživanje svemira.

2. Ugovorne strane će omogućiti bliske odnose na dugoročnoj osnovi, između njihovih nacionalnih akademija i istraživačkih centara, uz implementaciju zajedničkih programa, razmjenu specijalista, naučnika, istraživača, stažista i pripravnika.

3. Ugovorne strane će sarađivati bilateralno i kroz međunarodne organizacije u cilju zaštite prava intelektualne svojine.

Član 9

Ugovorne strane će razvijati i jačati obostranu saradnju u sferama kulture,

umjetnosti, obrazovanja, politike mladih, građanskog identiteta, sporta i u tom pogledu olakšavati slobodan protok ljudi i informacija.

Član 10

1. Ugovorne strane će saradivati u sferama pravde i sprovođenja zakona, kao i u oblastima međunarodno pravne pomoći u građanskim, privrednim i krivičnim pitanjima.

2. Ugovorne strane će razvijati i jačati saradnju i razmjenjivati iskustvo i informacije u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i međunarodnog terorizma, nelegalnih migracija i prelaska granice, trgovine ljudima, nelegalnog prometa droge, kulturnih dobara i utaje poreza.

Član 11

Ugovorne strane će raditi na daljem razvoju bilateralne ugovorne i pravne osnove.

Član 12

1. Ugovorne strane će razvijati bilateralnu saradnju i odnose partnerstva u oblasti bezbjednosti i odbrane, potvrđujući svoje neotuđivo i inherentno pravo da slobodno biraju sopstvene bezbjednosne aranžmane i saveznike.

2. Ugovorne strane će održavati redovne konsultacije o pitanjima bezbjednosti i odbrane i podsticati saradnju u oblasti vojno-tehničke i vojne saradnje, vojne obuke i obrazovanja.

Član 13

Ugovorne strane će jačati njihovu saradnju u procesu pristupanja Ukrajine i Crne Gore Evropskoj uniji i procesu pristupanja Ukrajine Sjevernoatlantskom savezu, kroz uzajamne konsultacije i razmjenu iskustva i informacija.

Ugovorne strane će podržavati jedna drugu u ovom nastojanju.

Član 14

1. Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeni period.

2. Ovaj ugovor stupa na snagu danom prijema poslednje pisane notifikacije u kojoj ugovorne strane obavještavaju jedna drugu, diplomatskim putem, o ispunjenju unutrašnjih procedura, potrebnih za stupanje na snagu ovog ugovora.

3. Ugovorne strane mogu izmijeniti ili dopuniti ovaj ugovor u bilo koje vrijeme. Takvi izmjene ili dopune će imati formu protokola koji će činiti integralni dio ovog ugovora i stupiće na snagu u skladu sa odredbom stava 2 ovog člana.

4. Ugovorne strane mogu da raskinu ovaj ugovor u bilo kom trenutku.

U slučaju raskida ugovora, ovaj ugovor će ostati na snazi u periodu od šest (6) mjeseci od dana prijema pisanog obavještenja jedne od ugovornih strana o njenoj namjeri da raskine ovaj ugovor.

Sačinjeno u _____ u _____ 20___ u dva originalna primjerka, na ukrajinskom, crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

U slučaju razlika u tumačenju ovog ugovora, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Ukrajinu

Za Crnu Goru